

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA

Vrijeme trajanja javne rasprave: od 08.10.2024. godine do 28.10.2024. godine

Način sprovođenja javne rasprave

Ministarstvo finansija sprovelo je javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama na sljedeći način: dostavljanjem primjedbi, predloga, sugestija i komentara na Nacrt zakona, u pisanom ili elektronskom obliku.

Program javne rasprave o tekstu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama objavljen je na internet stranici Ministarstva finansija (<https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-ucesce-u-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-izmjenama-i-dopunama-zakona-o-kreditnim-institucijama>).

Zainteresovane strane svoje primjedbe, prijedloge, sugestije i komentare na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama dostavile su na e-mail: anastasija.perucica@mif.gov.me

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

- Obavještenje o javnoj raspravi je dostavljeno svim bankama u Crnoj Gori, Udruženju banaka Crne Gore i Centralnoj banci Crne Gore.
- U toku trajanja javne rasprave dostavljene su primjedbe i sugestije sljedećih učesnika:
 - 1) Udruženja banaka Crne Gore, i
 - 2) NVO Akcija za socijalnu pravdu.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. Primjedbe, predlozi i sugestije Udruženja banaka Crne Gore

- **Primjedba/predlog/sugestija 1:** U članu 46, stavu 1, tački 1, alineji 9, kojom se propisuje da Nadzorni odbor daje saglasnost Upravnom odboru na odluke o poslovanju sa licima povezanim sa kreditnom institucijom, definisati prag materijalnosti iznad koje je navedena saglasnost potrebna (npr: u skladu sa rješenjima mnogih evropskih država, saglasnost

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Nadzornog odbora je potrebna za zaključenje svake nove transakcije sa licem povezanim sa kreditnom institucijom ako, zbog vrijednosti te transakcije ili ukupne vrijednosti svih transakcija sa tim licem, ukupna izloženost kreditne institucije prema tom licu dostigne ili premaši 100.000 EUR, i za svako dalje povećanje za 100.000 EUR (do 200.000 EUR itd.).

-Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

-Obrazloženje: Predlaže se da se u Nacrt zakona u članu 19, u članu 46 poslije stava 1 dodaju dva nova stava koja glase:

„(2) Izuzetno od stava 1 tačka 1 alineja 9 ovog člana, nadzorni odbor može svojom poslovnom politikom da definiše iznos transakcije sa licima povezanim sa kreditnom institucijom, za koju saglasnost nije potrebna, pri čemu ukupan iznos izloženosti kreditne institucije prema jednom povezanom licu po osnovu tih transakcija ne smije biti veći od 1% osnovnog kapitala kreditne institucije.

(3) O transakcijama iz stava 2 ovog člana upravni odbor najmanje jednom kvartalno izvještava nadzorni odbor.“

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 4 i 5.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 2:** Shodno Nacrtu izmjena i dopuna Zakona propisano je da se član 155 i član 230 Zakona brišu. Član 379a se ponavlja dva puta.

-Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

-Obrazloženje: U vezi sugestije tehničke prirode, a koja se odnosi na brisanje čl. 155 i 230 Zakona ukazuje se da, u skladu sa Pravno-tehničkim pravilima za izradu propisa, brisanje članova zakona ne povlači za sobom prenumeraciju ostalih članova. Druga sugestija je prihvaćena, pa će u Nacrt zakona biti izvršena ispravka numeracije čl. 379a i 379b.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 3:** U članu 173, stav 2, u tačkama 5a) i 11 nacrta Zakona su propisane definicije lica povezanih sa kreditnom institucijom kako slijedi:

5a) pravno lice u kojem članovi upravnog odbora imaju kvalifikovano učešće, mogu imati značajan uticaj ili u kome se ta lica nalaze na poziciji višeg rukovodstva ili su članovi organa upravljanja;

11) član uže porodice fizičkih lica iz tač. 1 do 8 ovog stava, kao i pravno lice u kom taj član uže porodice ima kvalifikovano učešće, može imati značajan uticaj ili u kom je na poziciji višeg rukovodstva ili je član organa upravljanja.

Nakon stava 3 člana 173 Zakona o kreditnim institucijama dodati novi član kako slijedi:
„Izuzetno, ako je vrsta poslovanja i nastanka određenih izloženosti takva da je riječ o transakciji koja nastaje na dnevnom nivou odnosno ako se radi o izloženosti za koju bi pojedinačno prethodno davanje saglasnosti Nadzornog odbora na donijetu odluku od strane Upravnog odbora kreditne institucije značilo značajan zastoje u uobičajenom procesu rada kreditne institucije, Upravni odbor može jednoglasnom odlukom svih članova i uz prethodnu saglasnost Nadzornog odbora za više pravnih poslova dati

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

okvirnu saglasnost koja ispunjava sljedeće uslove:

odnosi se na tačno određenu osobu koja se u skladu sa članom 173 smatra licem povezanim sa kreditnom institucijom

daje se na period od najviše šest mjeseci od dana donošenja okvirne saglasnosti,

Pri čemu član Upravnog odbora ili Nadzornog odbora ne može glasati o odobravanju izloženosti, ako bi ona nastala prema njemu ili s njim povezanim licima."

Stav 4 člana 173 postaje stav 5.

-Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

-Obrazloženje: Predlog za pojašnjenje izmjene člana 173 stav 2 tačka 5a Zakona se prihvata, pa će tačka 5a Zakona biti izmijenjena na način da se riječi: „upravnog odbora“ zamjenjuju riječima: „nadzornog ili upravnog odbora kreditne institucije“, a poslije riječi: „ili u kome se ta lica“ dodaju zarez i riječi: „ako je primjenjivo,“ obzirom da za članove nadzornog i upravnog odbora važe različita pravila u pogledu ograničenja broja funkcija – što je bliže uređeno Odlukom o bližim uslovima za izbor i imenovanje članova organa upravljanja i nosilaca ključnih funkcija u kreditnoj instituciji.

Predlog za dodavanje novog stava kojim bi se stvorila mogućnost davanja okvirne saglasnosti Upravnog odbora, jednoglasnom odlukom svih članova i uz prethodnu saglasnost Nadzornog odbora, za više pravnih poslova, ne može se prihvatiti iz razloga pravne nesigurnosti i napravnosti koje bi takve saglasnosti eventualno prouzrokovale.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 4:** Predlažemo provjeru numeracije iz člana 161, koji u stavu 2 propisuje tri tačke 1, 2 i 3.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Predložena numeracija u redu. Naime, članom 82 Nacrta zakona mijenjan je član 161 stav 2 Zakona koji sada ima tri tačke.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 5:** Razmotriti definisanje obaveza kreditne institucije u vezi objavljivanja izvještaja spoljnog revizora imajući u vidu predloženo brisanje člana 230 ZoKI-ja.

-Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

-Obrazloženje: Predlog je prihvaćen, pa će se u članu 232 Zakona izvršiti dopuna sa dva nova stava koji glase:

„(3) Izvještaje iz st. 1 i 2 ovog člana Centralna banka objavljuje na svojoj internet stranici.

(4) Kreditna institucija je dužna da javno objavi godišnje finansijske iskaze, sa izvještajem i mišljenjem spoljnog revizora, najkasnije pet radnih dana od dana dostavljanja izvještaja Centralnoj banci.“

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

- **Primjedba/predlog/sugestija 6:** Predlažemo brisanje označenog (podvučenog) teksta u članu 118 zakona u nastavku:
- (1) Kreditna institucija je dužna da klasifikuje stavke bilansne aktive i vanbilansa po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku i da obračunava rezervacije za potencijalne kreditne gubitke po tim stavkama.
 - (2) Kriterijume i način klasifikacije aktive i obračunavanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke, propisuje Centralna banka.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Riječ je o prudencijalnom zahtjevu koje predstavlja diskreciono pravo države da utvrdi. Države članice EU imaju mogućnost da u skladu sa specifičnostima svog finansijskog sistema definišu prudencijalne zahtjeve. U pojedinim državama već postoji određena vrsta prudencijalnih zahtjeva sa različitim modalitetima. Sličan prudencijalni zahtjev uveden je i u EU za nekvalitetne kredite koji obračunava iznos nedostajućeg pokriva nekvalitetnih izloženosti ispravkama, koji je prenijet Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija. Pomenuti prudencijalni zahtjev uveden je 2019. godine, nakon što je ECB utvrdila značajnu potcijenjenost ispravki vrijednosti, posebno kod nekvalitetnih kredita. Uvođenjem prelaznih odredbi u Odluci o adekvatnosti kapitala kreditnih institucijama, kod prudencijalnih zahtjeva koji se odnose na nekvalitetne kredite, postepeno se sa postojećeg zahtjeva – nedostajuće rezerve, prelazi na novi prudencijalni zahtjev koji važi u EU - nedovoljno pokriva nekvalitetnih kredita ispravkama. U oba slučaja koncept je isti, što znači u oba slučaja na nivou pojedinačne partije nekvalitetne izloženosti upoređuju ispravke sa rezervacijama (postojeći prudencijalni zahtjev), odnosno sa minimalnim ispravkama definisanim EU regulativom (novi EU prudencijalni zahtjev). Uvođenje novog prudencijalnog zahtjeva u EU 2019. godine, ukazuje na neophodnost zadržavanja postojećeg načina klasifikacije aktive i obračunavanja rezervacija za potencijalne kreditne gubitke, što je u skladu sa zakonom utvrđenim nadležnostima Centralne banke koja ona ostvaruje radi održanja stabilnosti finansijskog sistema.

- **Primjedba/predlog/sugestija 7:** U članu 137a, u stavu 3 je propisano da "Kreditna institucija ne smije da koristi redovni osnovni kapital, koji održava u cilju ispunjavanja zahtjeva za kombinovani bafer, za ispunjavanje zahtjeva za regulatorni kapital i kvalifikovane obaveze GSV kreditne institucije utvrđenih propisom kojim se uređuje adekvatnost kapitala kreditnih institucija, ispunjavanje minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i kvalifikovane obaveze utvrđenog u skladu sa zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija, niti za ispunjavanje minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i kvalifikovane obaveze za subjekte sanacije koji su dio GSV kreditne institucije u Evropskoj uniji ili na značajno zavisno društvo GSV kreditne institucije izvan Evropske unije". Predlažemo brisanje navedenog stava ili odloženu primjenu do usaglašavanja istog sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Predlog za brisanje odredbe člana 137a stav 3 Zakona, zbog činjenice da zahtjev nije adekvatno propisan postojećim Zakonom o sanaciji kreditnih institucija, nije prihvaćen. Naime, ovim zahtjevom prenosi se zahtjev propisan članom 128 stav 1 Direktive

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

2013/36 (zahtjev CRD V). Usklađivanje sa zahtjevima CRD V su jedan od preduslova za dobijanje pozitivne ocjene usklađenosti i zatvaranja Pregovaračkog poglavlja 9 – Finansijske usluge. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija utvrđen je na sjednici Vlade Crne Gore 4.7.2024. godine i upućen je u skupštinsku proceduru usvajanja. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija se unapređuju preventivni mehanizmi Centralne banke za očuvanje finansijske stabilnosti dodatnim definisanjem uslova za određivanje MREL zahtjeva, kao i kriterijumi za kvalifikovane obaveze koje se mogu koristiti kao instrumenti za ispunjavanje minimalnog zahtjeva za regulatornim kapitalom i kvalifikovanim obavezama. Obzirom da su realna očekivanja da će ovaj zakon biti uskoro usvojen, usvajanjem predloženog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama zaokružiće se jedinstvena, komplementarna primjena pomenutog zahtjeva, i ostvariti usklađenost ova dva zakona.

- **Primjedba/predlog/sugestija 8:** Članom 228, stavom 5 propisano je da „ako spoljni revizor propusti da obavijesti Centralnu banku o činjenicama i okolnostima iz st. 1 i 2 ovog člana, Centralna banka može da zahtijeva od kreditne institucije angažovanje drugog spoljnog revizora o trošku kreditne institucije, i o tome bez odlaganja obavještava organ nadležan za nadzor lica ovlašćenih za vršenje revizorskih usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.“ Predlažemo da se odredba izmijeni i da se utvrdi obaveza da troškove revizije snosi strana koja nije ispunila zakonom propisane obaveze.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Predlog da se odredbe člana 228 Zakona o kreditnim institucijama dodatno izmijene na predloženi način, nije prihvaćen, obzirom da se radi o mogućnosti, a ne obavezi Centralne banke da zahtijeva angažovanje drugog spoljnog revizora i nove revizije. Centralna banka će svaki konkretan slučaj procjenjivati pojedinačno kako bi utvrdila razloge i okolnosti propuštanja obavještavanja u skladu sa članom 228 Zakona. Kreditna institucija sama bira spoljnog revizora, dok Centralna banka provjerava ispunjenost zakonom propisanih uslova za izdavanje saglasnosti na taj izbor. Odgovornost spoljnog revizora utvrđuje se u skladu sa Zakonom o reviziji, a nadzor nad primjenom tog zakona je u nadležnosti Ministarstva finansija. Takođe, odnos kreditne institucije i izabranog spoljnog revizora je odnos ugovornih strana koje su same ugovorile prava i obaveze, uključujući i obaveze koje proizilaze iz Zakona o kreditnim institucijama.

- **Primjedba/predlog/sugestija 9:** Imajući u vidu da su stupanjem na snagu novog Zakona o kreditnim institucijama donijeti adekvatni podzakonski akti za njegovu primjenu, predlažemo razmatranje brisanja članova iz poglavlja IXX PRELAZNE i ZAVRŠNE odredbe u vezi sa starim zakonskim i podzakonskim rješenjima.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Predlog da se razmotri brisanja članova iz poglavlja IXX PRELAZNE i ZAVRŠNE ODREDBE Zakona o kreditnim institucijama u vezi sa starim zakonskim i podzakonskim rješenjima, nije prihvaćen iz razloga što taj predlog nije u skladu sa Pravno-tehničkim pravilima za izradu propisa.

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

→ **Primjedba/predlog/sugestija 10:** Članom 124 stav 2 tačka 4 propisano je da "Politike primanja iz stava 1 ovog člana obuhvataju sva primanja, fiksna i varijabilna, uključujući zarade i diskrecione penzijske pogodnosti, i primjenjuju se na one kategorije zaposlenih koji izvršavanjem radnih zadataka i aktivnosti u okviru svojih nadležnosti mogu značajno da utiču na rizični profil kreditne institucije, a naročito na:

4) zaposlene koji ostvaruju pravo na znatna primanja iz prethodne finansijske godine, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

primanja iznose 500.000 EUR ili više, i jednaka su ili veća od prosječnih primanja članova nadzornog i upravnog odbora kreditne institucije ili višeg rukovodstva iz tačke 1 ovog stava; zaposleni izvršava radne zadatke i aktivnosti u značajnoj poslovnoj jedinici, pri čemu ti zadaci i aktivnosti imaju značajan uticaj na rizični profil relevantne poslovne jedinice."

Predlog je da se gore citirane odredbe izuzmu članovi Nadzornog odbora, imajući u vidu da članovi Nadzornog odbora nijesu zaposleni u kreditnoj instituciji. Takođe, nejasno je da li se prosječna primanja članova Nadzornog i Upravnog odbora računaju zbirno za oba odbora ili se računaju posebno primanja članova Nadzornog odbora, a posebno primanja članova Upravnog odbora?

Potrebno je definisati značenje višeg rukovodstva odnosno da li se pod višim rukovodstvom podrazumijevaju samo Izvršni direktori (lica koja obavljaju izvršne funkcije) ili ovdje moramo uključiti i nezavisne funkcije kao što su kontrolne funkcije, ali i lica koja imaju posebna ovlaštenja u skladu sa posebnim zakonom.

-Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

-Obrazloženje: Predlog da se precizira odredba člana 124 stav 3 Zakona o kreditnim institucijama, kojim je propisano da je nadzorni odbor kreditne institucije dužan da usvoji i redovno provjerava opšte principe politika i praksi primanja i da najmanje jednom godišnje obezbijedi sveobuhvatnu i nezavisnu reviziju usklađenosti stvarnih primanja sa tom politikom i praksom, prihvata se djelimično. Ova odredba je usklađena sa odredbom člana 92 stav 3 Direktive 2013/36. Članovi nadzornog odbora nijesu zaposleni kreditne institucije, ali spadaju u kategoriju zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije (lica koja izvršavanjem radnih zadataka i aktivnosti u okviru svojih nadležnosti mogu značajno da utiču na rizični profil kreditne institucije). Dodatno ukazujemo na to da je Odlukom o primanjima u kreditnim institucijama u članu 2 propisano sljedeće:

„(1) Zaposleni koji ima značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije (u daljem tekstu: zaposleni), u smislu ove odluke, je fizičko lice koje na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora zaključenog sa kreditnom institucijom obavlja određene poslove za kreditnu instituciju, uključujući i člana nadzornog odbora kreditne institucije, a za kojeg je na osnovu kriterijuma utvrđenih ovom odlukom utvrđeno da može značajno da utiče na rizični profil kreditne institucije.

(2) Odredbe ove odluke primjenjuju se i na lica koja su, na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora zaključenog sa pružaocem usluga eksternalizacije koji je član grupe kreditnih institucija, direktno uključena u pružanje tih usluga, a koja mogu imati značajan uticaj na rizični profil te kreditne institucije.“

Obzirom da na dato određenje iz stava 1 ovog člana Odluke, a koja je usklađena sa Smjernicama Evropskog organa za bankarstvo (EBA) o dobrim politikama primanja na osnovu

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

člana 74 stav 3 i člana 75 stav 2 Direktive 2013/36/EU (EBA/GL/2015/22), sva navedena lica smatraju se zaposlenim u svrhu primjene te Odluke.

Međutim, u cilju jasnijeg određenja u odredbi člana 124 Zakona, u uvodnoj rečenici stava 2 u izrazu „one kategorije zaposlenih koji izvršavanjem radnih zadataka i aktivnosti u okviru svojih nadležnosti mogu značajno da utiču na rizični profil kreditne institucije“, radi preciznosti, izvršice se brisanje riječi „one“, zamjena riječi: „zaposlenih koji“ riječima: „lica koja“, zatim u tački 4 istog stava riječ „znatna“ zamijeniće se riječju „značajna“, a kod nabiranja prosječnih primanja veznik „i“ između nadzornog i upravnog odbora zamijeniće se riječju „odbora“ i zarezom.

Dodatno, ukazujemo i na to da se prosječna primanja izračunavaju po kategorijama lica, odnosno funkcija koja ta lica pokrivaju. Dakle, posebno za članove nadzornog odbora, zatim za članove upravnog odbora i posebno višeg rukovodstva. Takođe, Zakonom o kreditnim institucijama je već u članu 16 stav 1 tačka 8 propisano da više rukovodstvo jesu lica koja obavljaju izvršne funkcije u kreditnoj instituciji, a koja su odgovorna za rukovođenje kreditnom institucijom na dnevnoj osnovi, i za to odgovaraju nadzornom i upravnom odboru. U zavisnosti od organizacione strukture, svaka kreditna institucija treba da identifikuje lica koja spadaju u ovu kategoriju zaposlenih polazeći od date definicije u zakonu.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 11:** Predlažemo izmjenu člana 55 stav 4, tačke 5) Nacrta tako da glasi:

5) usvaja politiku primanja u kreditnoj instituciji i politike i procedure za imenovanje i procjenu ispunjenosti uslova primjerenosti za članove upravnog odbora i nosioce ključnih funkcija;

-Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

-Obrazloženje: Predlog da se izvrši izmjena odredbe člana 55 stav 4 tačka 5 Zakona o kreditnim institucijama je prihvaćen, pa će ova odredba izmijeniti na predloženi način.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 12:** Predlažemo izmjenu člana 55 stav 4, tačke 8) Nacrta tako da glasi:

8) utvrđuje unutrašnju organizaciju kreditne institucije, uz prethodnu saglasnost nadzornog odbora u slučajevima kada se unutrašnja organizacija značajno mijenja;

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Zakonom o kreditnim institucijama u članu 42 stav 1 propisano da je nadzorni odbor jedan od organa upravljanja kreditnom institucijom, koji obavlja funkciju nadzora nad poslovanjem kreditne institucije, pa u skladu sa tim zakonskim određenjem smatramo da bi se sugerisanom izmjenom uticalo na ograničavanje ove nadležnosti. Takođe, odredba člana 55 stav 4 tačka 8 Zakona o kreditnim institucijama u skladu je sa Zakonom o privrednim društvima, a koji u članu 189 stav 1 tačka 2 propisuje da upravni odbor „utvrđuje unutrašnju organizaciju društva, uz saglasnost nadzornog odbora;“.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 13:** Predlažemo da se precizira odredba člana 124 stav 3) Nacrta Zakona koja glasi:

Član 124

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

(1) Kreditna institucija je dužna da u skladu sa svojom veličinom, unutrašnjom organizacijom i vrstom, obimom i složenosti poslova koje obavlja utvrdi i primjenjuje politiku ukupnih primanja koja mora biti rodno neutralna.

(2) Politike primanja iz stava 1 ovog člana obuhvataju sva primanja, fiksna i varijabilna, uključujući zarade i diskrecione penzijske pogodnosti, i primjenjuju se na one kategorije zaposlenih koji izvršavanjem radnih zadataka i aktivnosti u okviru svojih nadležnosti mogu značajno da utiču na rizični profil kreditne institucije, a naročito na:

1) nadzorni i upravni odbor kreditne institucije, kao i više rukovodstvo;

2) zaposlene koji su odgovorni za rad kontrolnih funkcija i značajnih poslovnih jedinica u kreditnoj instituciji;

3) zaposlene koji, u okviru svojih nadležnosti, mogu zaključivati poslove koji utiču na rizični profil kreditne institucije, i

4) zaposlene koji ostvaruju pravo na znatna primanja iz prethodne finansijske godine, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- primanja iznose 500.000 EUR ili više, i jednaka su ili veća od prosječnih primanja članova nadzornog i upravnog odbora kreditne institucije ili višeg rukovodstva iz tačke 1 ovog stava;

- zaposleni izvršava radne zadatke i aktivnosti u značajnoj poslovnoj jedinici, pri čemu ti zadaci i aktivnosti imaju značajan uticaj na rizični profil relevantne poslovne jedinice.

(3) Nadzorni odbor kreditne institucije je dužan da usvoji i redovno provjerava opšte principe politika i praksi primanja i da najmanje jednom godišnje obezbijedi sveobuhvatnu i nezavisnu reviziju usklađenosti stvarnih primanja sa tom politikom i praksom.

Molimo da se jasno precizira na koju reviziju se misli - da li dovoljan izvještaj interne revizije ili se mora obezbijediti izvještaj eksterne revizije.

-Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

-Obrazloženje: U odredbi člana 124 stav 3 Zakona o kreditnim institucijama riječ „provjerava“ biće zamijenjena riječju „preispituje“, a riječi: „sveobuhvatnu i nezavisnu reviziju“ biće zamijenjene riječima: „sveobuhvatno i nezavisno preispitivanje“.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 14:** Predlaže se izmjena ili dopuna člana 18 Nacrta zakona, i to novog stava koji glasi: Centralna banka preispituje ispunjenost uslova iz ovog člana ako postoje opravdani razlozi za sumnju da se u vezi sa tom kreditnom institucijom sprovodi, ili se pokušava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorizma ili da postoji povećani rizik od sprovođenja pranja novca ili finansiranja terorizma“, na način što bi sadržala kriterijume po kojima bi se ovakva mjera sprovela.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Ukazuje se na to da je ova odredba prenijeta iz Direktive 2013/36 (CRD), konkretno član 91 stav 1 te direktive, koji predstavlja jednu od izmjena u okviru CRD V, a kojom se utvrđuje dodatna obaveza nadležnih organa da provjeravaju da li su zahtjevi primjerenosti propisani CRD-om i dalje ispunjeni svaki put kada postoji razuman osnov da sumnjaju da je

izvršeno ili se vrši pranje novca ili finansiranje terorizma ili postoji pokušaj, ili povećan rizik od toga u kreditnoj instituciji. U cilju prevencije ovakvih događaja koji bi mogli značajno uticati i na stabilnost finansijskog sistema, a u potrebi potpunog usklađivanja sa EU regulativom, predloženo je unošenje ove odredbe u Zakon. Centralna banka i sada konstantno, u skladu Zakonom o kreditnim institucijama i podzakonskim propisima, vodi računa o ispunjenosti uslova primjerenosti članova organa upravljanja kreditnih institucija. Dakle, ovom odredbom se osigurava sveobuhvatna kontrola od strane Centralne banke, uključujući i kontrolu ispunjenosti uslova primjerenosti članova organa upravljanja kreditnih institucija i u slučaju utvrđenom predloženom odredbom, smanjuje rizik od sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, a istovremeno štiti integritet finansijskog sektora kroz strožiju kontrolu i brzo reagovanje Centralne banke na sumnjive aktivnosti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 15:** Predlaže se izmjena ili dopuna člana 23 Nacrta zakona, i to novog stava koji glasi: „Centralna banka preispituje ispunjenost uslova iz ovog člana ako postoje opravdani razlozi za sumnju da se u vezi sa tom kreditnom institucijom sprovodi, ili se pokušava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorizma ili da postoji povećani rizik od sprovođenja pranja novca ili finansiranja terorizma.“, na način što bi sadržala kriterijume po kojima bi se ovakva mjera sprovela.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Upućujemo na obrazloženje sugestije broj 14.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 16:** Predlaže se izmjena člana 107 Nacrta zakona tako da se definiše tijelo pred kojim klijent može da pokrene vansudsko rješavanje spora podnošenjem predloga za pokretanje postupka posredovanja, odnosno postupka arbitraže.

-Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

-Obrazloženje: Obzirom na odredbu člana 219 stav 4 Zakona o kreditnim institucijama, kojom je propisano da Centralna banka ne rješava pojedinačne prigovore klijenata kreditne institucije, izmjena koja se predlaže članom 107 Nacrta (predložena izmjena naziva člana 219 Zakona o kreditnim institucijama - umjesto „Vansudsko rješavanje sporova“ u „Postupak Centralne banke po prigovoru klijenata“) upravo ima za cilj da napravi razliku između postupka po prigovoru koji sprovodi Centralna banka i postupka vansudskog rješavanja sporova koje je predmet drugog zakona i u nadležnosti drugog tijela. Međutim, radi jasnijeg određenja postojeće odredbe, odredba člana 219 stav 8 Zakona o kreditnim institucijama će biti izmijenjena, na način da se riječi: „Vansudsko rješavanje sporova, na način utvrđen st. 1 do 7 ovog člana, primjenjuje“ zamjenjuju riječima: „Odredbe st. 1 do 7 ovog člana primjenjuju“.

2. Primjedbe, predlozi i sugestije NVO Akcija za socijalnu pravdu

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

→ **Primjedba/predlog/sugestija 1:** Vlasništvo u crnogorskim bankama treba da bude potpuno transparentno i domaće kreditne institucije treba da budu zakonski obavezane da prikažu kao krajnje vlasnike fizička lica, koja ostvaruju prihode od tog vlasništva.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama, kvalifikovano učešće je direktno ili indirektno ulaganje u privredno društvo koje predstavlja 10% ili više kapitala ili glasačkih prava, ili koje omogućava ostvarivanje značajnog uticaja na upravljanje tim društvom. Indirektno sticanje je ulaganje u kapital ili sticanje glasačkih prava pravnog lica posredstvom trećeg lica (direktnog sticaoca). Centralna banka u procesu vršenja supervizorske funkcije ocjenjuje ispunjenost fit&proper uslova koje moraju da ispunjavaju direktni/indirektni sticaoci, a na osnovu informacija koje posjeduje o kranjim vlasnicima, u krajnjem, odlučuje se o ispunjenosti istih uslova u skladu sa zakonom.

Međutim, i pored navedenog, ukazujemo da je članom 388 Zakona o tržištu kapitala propisano da je Centralno klirinško depozitarno društvo (CKDD) dužno da na svojoj internet stranici objavi i dnevno ažurira podatke, između ostalog, i o imacima prvih deset računa na kojima je ubilježena najveća količina bilo koje HoV i podatke o količini HoV na tim računima (u apsolutnim i relativnim vrijednostima). Sadržaj tih podataka propisuje Komisija za tržište kapitala.

Sa tim u vezi, Pravilima o bližem sadržaju objavljivanja javnih podataka od strane CKDD, uređeno je da gore navedeni podaci moraju sadržati oznaku emitenta, naziv vlasnika HoV-a, procentualno učešće u osnovnom kapitalu, procentualno učešće u akcijama sa pravom glasa, stanje HoV na dan, kao i vrstu računa.

Navedeno znači da su podaci o vlasničkom udjelu u kreditnim institucijama javno dostupni podaci.

→ **Primjedba/predlog/sugestija 2:** Razmotriti model uvođenja maksimalne kamatne stope za kredite ne samo kod banaka, već i drugih subjekata koji pozajmljuju novac, poput mikro kreditnih institucija.

-Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

-Obrazloženje: Sugestija nije predmet materije koja se uređuje ovim zakonom. Međutim, i pored navedenog, želimo da ukažemo da je na inicijativu Centralne banke Predlog zakona o potrošačkim kreditima dopunjen odredbom kojom se utvrđuje najviša dozvoljena efektivna kamatna stopa na potrošačke kredite, u skladu sa najboljim praksama država članica Evropske unije.

U tom smislu, nakon detaljnog sagledavanja uporednih rješenja koja se primjenjuju u državama članicama Evropske unije, a vodeći računa o karakteristikama crnogorskog finansijskog tržišta, Centralna banka je predložila da najviša efektivna kamatna stopa na potrošačke kredite ne smije biti veća od prosječne ponderisane efektivne kamatne stope svih potrošačkih kredita, uvećane za 100%. Navedeno zakonsko rješenje zasnovano je, dakle, na tržišnom principu i njime se ne vrši administrativno ograničavanje kamatnih stopa, već se, na ovaj način, utiče samo na ekstremno visoke kamatne stope i osigurava viši stepen zaštite potrošača.

Evropska komisija je dala pozitivno mišljenje na Predlog zakona o potrošačkim kreditima, čime je i inicijativa Centralne banke potvrđena kao dobra evropska praksa.

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 5.11.2024. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno strategije:

- Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore.

Potpis ministra, odnosno rukovodioca organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno strategije

Potpis predstavnika Centralne banke Crne Gore